

Galéria v divadle
Miro Švolík
Môj život človeka

Galéria v divadle
Miro Švolík
Môj život človeka
SND, 2. poschodie
15. október 2014 – 24. november 2014

Kurátorka: Lucia Almäšiová

Môj život človeka

Súbor *Môj život človeka* z roku 1987 predstavuje humorne poňatý fiktívny životopis (životný príbeh) vtedy mladého fotografa Mira Švolíka a významný príspevok k obrazu slovenskej fotografie v 2. polovici 80. rokov, v období sformovania tzv. novej slovenskej vlny. Novú slovenskú vlnu (pomenovanie vzniklo až neskôr) tvorila skupina slovenských a českých študentov na Katedre fotografie FAMU v Prahe – Tono Stano, Miro Švolík, Rudo Prekop, Vasil Stanko, Jiří Víšek, Stanislav Friedlander, Miroslav Kroba, Juraj Králik a ďalší. Boli si veľmi blízki v názorových východiskách a postojoch vo fotografii a odmietali pokračovať v dovtedajšej tradícii humanistickej dokumentárnej či konceptuálnej a post-konceptuálnej fotografie. Svojimi prácami sa snažili nadviazať na tvorbu fotografov z prelomu 60. a 70. rokov (Pavla Hudeca-Ahasvera, Luby Lauffovej či Miloty Havránkovej), vtiahnúť späť do fotografie viac pozitívneho myslenia, humoru, slobodnejšieho myslenia a kreativity, taktiež zjavné alebo kódované odkazy na historické motívy a diela či autorské vtipy, hry alebo ironické komentáre životných situácií. Dôležitá sa opäť stala i remeselná zručnosť a dôraz na kvalitu technického prevedenia fotografie. Tieto posuny v myslení a celkovo vizuálnej podobe prác bolo možné pozorovať na absolventských výstavách študentov FAMU v Prahe v rokoch 1986 – 1987, v rámci nich boli osobitne v recenziách ocenené práve „živé fotografie“ Mira Švolíka. Jeho autorské smerovanie výrazne ovplyvnila už jeho pedagogička na strednej škole Milota Havránková. Bola jednou z prvých, kto vo fotografii prekonal tabu nedotknuteľnosti pozitívu či negatívu. Svojich žiakov učila, aby si našli svoju tému a vlastný prístup k fotografii; pri tvorbe skúšala možnosti fotografickej techniky a experimentovala vlepovaním, maľovaním alebo vkladáním drobných objektov do hotového pozitívu. Práve tu sa Miro Švolík spolu so svojimi spolužiakmi Tonom Stanom, Vasilom Stankom a Martinom Štrbom (s ktorými sa opäť stretol na FAMU) naučil tvoriť v zmysle vyhraneneného subjektivismu a formovať si svojský štýl. Už v tomto období sa v jeho tvorbe objavujú znaky poetizmu, sna, ireality a práce so sekvenciami typickými ešte pre začiatok 70. rokov. Podľa Václava Maceka sa k jeho východiskám pridali i slovenská tradícia, vzťah k inšitnému umeniu, lyrizovanej próze i protikladnej filozofii surrealizmu. Počas štúdia na FAMU svoj prístup k fotografii ďalej rozvíjal najskôr smerom k imaginatívne tvoreným jednotlivým obrazom i súborom, ktoré neskôr voľne zhrnul do súboru *Jedno telo jedna duša* (1984 – 1990). Podobne, ako jeho rovesníci, i on pracoval najmä s ľudskou figúrou, ktorú na rozdiel od väčšiny ostatných umiestňoval v rôznych pózach v exteriérových prostrediach. Najskôr voľne stojace na zemi, neskôr najmä v súbore *Môj života človeka* ležiace nehybne na zemi v rôznych polohách, snímané z výšky (z mosta či žeriava), vložené do vymyslenej, niekedy až rozprávkovej scény, využívajú prirodzenú štruktúru a „kazy“ povrchu zeme, často tiež dotvorenej maľovaním vodou či farbou na betón alebo doplnenej drobnými objektmi a prírodninami. Dotváraním sa z plochy stával priestor a naopak, kde bola pri pohľade zvrchu očakávaná hĺbka, pohľad zastavila betónová plocha, čím sa vytvárali zvláštne priestorové ilúzie. Dôležitou súčasťou jednotlivých obrazov boli ich názvy, sprevádzajúce diváka cez fantaskný príbeh a tvoriace osobitú formu literárne poňatých sekvencií. Príbeh s rozprávkovými figúrami bol stavaný na protikladoch – vzlet vs. pád, muž vs. žena, čierna vs. biela, primárne však rozprával o ľudských vzťahoch a (pre autora nedokonalom) človeku ako takom.

Miro Švolík

Miro Švolík je slovenský výtvarný fotograf. Narodil sa 13. apríla 1960 v Zlatých Moravciach. V rokoch 1975 – 1979 študoval úžitkovú fotografiu na Strednej umeleckopriemyselnej škole v Bratislave, jeho pedagógmi boli Milota Havránková, Ján Krížik, Ján Strieš a Fero Tomík. Po maturite pracoval dva roky ako fotolaborant v podnikoch Služba a Výrobné družstvo invalidov. V rokoch 1981 – 1987 pokračoval v štúdiu na Katedre fotografie na FAMU v Prahe; ďalšie dva roky strávil v rámci vojenskej služby v Československom armádnom filme. Od roku 1988 pôsobí v slobodnom povolaní a venuje sa voľnej fotografii, návrhom plagátov, kalendárov, obalov gramoplatní alebo ilustrácii kníh. V rokoch **2007 – 2010** pracoval ako kurátor v Galérii Bazilika v Českých Budějoviciach. V súčasnosti pôsobí ako vedúci ateliéru na Katedre fotografie a nových médií na VŠVU v Bratislave **1985** sa jeho fotografia objavila na novoročenke firmy Deutsche Leasing, ktorá sponzorovala súťaž Young European Photographers **1989** získal hlavnú cenu I. Photographisches Triennale v Esslingene v Nemecku **1990** mu International Center of Photography v New Yorku udelilo cenu v kategórii Mladý fotograf (do 30 rokov) Svoje fotografie publikoval v časopisoch Art News, European Photography, Revue fotografie, Československá fotografie a v ďalších. Jeho tvorba bola prvý raz súhrnne spracovaná v roku 1992 v publikácii *Miro Švolík. Jedno telo, jedna duša* od Václava Maceka.